

zločinem spoluviny na nedokonaném vyhnání vlastního plodu podle Šu 5, 8, 144 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po hmotněprávní stránce namítá stížnost, že činy, které stěžovatelka na G-é provedla, nebyly způsobilými přivoditi vyhnání plodu, takže jde v nich o beztrestný pokus nezpůsobilými prostředky. Touto námitkou je stížnost v nepravu. Trestnou jest podle Šu 8 tr. zák. činnost, jež ohrožovala právní řád, protože mohla podle povšechné povahy své býti příčinou vývinu událostí, končícího poškozením právního statku, avšak tento pachatelem zamýšlený výsledek nezpůsobila pro zvláštní okolnosti případu, na vůli pachatelově nezávislé. Takovými zvláštními okolnostmi jsou zejména nedostatečnost intensity nebo množství látky, jíž pachatel na právní statek útočil, a nepřiměřenost rozměrů nebo podoby nástroje, kterým hleděl pachatel (po případě prostřednictvím oné látky) zasáhnouti statek jím napadený. Z rámce Šu 8 tr. zák. vypadá proto jen pokus prostředkem takového druhu, jaký trestný výsledek (poškození právního statku) nikdy a za žádných okolností způsobiti nemůže, nikoliv i pokus, který se minul výsledkem jen pro nedostatečnost látky nebo nepřiměřenost nástroje v konkrétním případě použitých. Napadený rozsudek zjišťuje, že násadec u M-ové nalezený nemohl do dělohy vniknouti a plod porušiti, poněvadž byl trochu silný, že však slabší násadec mohl snadno potrat způsobiti. Šlo tedy ve zjištěném jednání o činnost povšechně i co do prostředku (nástroje) způsobilou k poškození právního statku nerušeného vývoje lidského plodu a tato povšechná způsobilost neuplatnila se, ohrožení onoho statku nevyvrcholilo ve skutečné poškození jeho toliko pro zvláštní vady (poněkud nevhodné rozměry) nástroje v tomto případě použitého. Nejde o pokus prostředkem naprosto a za všech okolností nezpůsobilým, nehledě ani k seznání Marie G-é, rozsudkem arcit' opomenutému, že násadka (stěžovatelkou použitá) byla tenčí než násadka, kterou stěžovatelka soudu předložila. Proto shledal nalézací soud právem v jednání stěžovatelky čin vedoucí ke skutečnému vyhnání plodu ve smyslu Šu 8 tr. zák.

Čís. 2285.

Uplatňování důvodu zmatečnosti Šu 281 čís. 9 b) tr. ř. není na závadu, že rozsudek neobsahuje výroku, jímž bylo rozhodnuto o otázce, zda jsou tu okolnosti, jimiž trestnost činu pominula, jde-li o skutečnosti, jež nejsou složkami skutkového děje, nýbrž složkami trestního řízení (událostmi procesními), jež možno seznati ze spisů.

Byl-li pachatel právoplatně odsouzen pro přestupek Šu 23 tiskového zákona, spáchaný rozšiřováním letáků, jichž obsah tvoří skutkovou podstatu přečinu Šu 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky, aniž veřejný obžalobce učinil návrh podle druhého odstavce Šu 475 tr. ř., brání stíhání pro onen přečin zásada »ne bis in idem« (§ 281 čís. 9 b) tr. ř.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 18. června 1925, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalované z obžaloby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud — uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. b), nesprávně i čís. 3 a 4 Šu 281 tr. ř. — namítá, že stíhání stěžovatelů pro rozsouzený skutek bylo vyloučeno, protože o tomto jejich skutku byl již vynesena jiný pravoplatný rozsudek. Právnímu rozboru této námitky není na závalu, že napadený rozsudek neobsahuje výroku o námitce, pokud se týče nezjišťuje skutečnosti námitku opodstatňující; jdeť v nich o skutečnosti, jež nejsou složkami skutkového děje, nýbrž složkami trestního řízení, totiž o události procesní, které možno zrušovacímu soudu poznati přímo ze spisů. O rozšiřování letáků stěžovateli, o které jde, bylo provedeno dvojí trestní řízení, jednak okresním soudem v Mor. Ostravě, jednak krajským soudem v Mor. Ostravě. Okresní soud uznal stěžovatele rozsudkem ze dne 6. prosince 1924 vinnými přestupkem Šu 23 tisk. zákona, rozsudek nabyl právní moci, tresty jím uložené byly téhož dne vykonány. Krajský soud uznal rozsudkem stížností napadeným ze dne 18. června 1925 stěžovatele vinnými přečinem Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Východiskem obojího trestního řízení bylo trestní oznámení četnické stanice v D. ze dne 20. října 1924, že obžalovaní rozšiřovali bezprostředně před volbou obecního zastupitelství obce Š., konanou dne 19. listopadu 1924, po této obci letáky, jejichž výtisky po případě opisy byly trestnímu oznámení přiloženy. Skutkový děj takto oznámený byl skutkovým podkladem rozsudku okresního soudu, neboť záznam o tomto rozsudku uvádí, že obvinění jsou vinni přestupkem Šu 23 tisk. zák., spáchaným »podle oznámení«. Tentýž děj, který nedoznal provedeným řízením krajského soudu změny, jest (jak vyplývá z obsahu rozhodovacích důvodů) skutkovým podkladem i napadeného rozsudku, který proto porušuje zákon v zákaze opětového stíhání téže osoby pro týž skutek.

Třebaže tento zákaz není v trestním řádě zvláště vysloven, plyne z předpisů XX. hlavy (§§y 352 až 364) tr. ř. nade vší pochybnost, že i platný procesní zákon řídí se zásadou, že o téže věci, o které bylo již pravoplatně rozhodnuto (rozsudkem nebo jiným úkonem trestního soudu) nemůže znova býti konáno trestní řízení a znova rozhodováno. Zavedením trestního řízení k určité obžalobě byla tato spotřebována, a, bylo-li řízení s právní mocí skončeno, pominulo tím žalobní právo nadobro. Výjimky z této zásady v XX. hlavě trestního řádu upravené nepřicházejí v souzené trestní věci v úvahu. Co má býti učiněno předmětem trestního řízení, zvláště rozsudku, určí (nehledě ku zdánlivé výjimce druhého odstavce Šu 89 tr. ř.) obžalobce, takže jest soud v tomto směru návrhy obžalobcovými vázán (§§y 267, 92, 89 tr. ř.). Určení však, jaký právní význam přísluší tomu, co obžalobce stíhá návrhem na zavedení

trestního řízení, obžalobou nebo návrhem na potrestání, jaký trestný čin je založen tím, co zjistil soud v mezích návrhů obžalobcových, přísluší a náleží výhradně soudu, aniž jest vázán právními názory obžalobcem uplatňovanými (§§y 261, 262, 450 tr. ř.). Předmětem návrhu na potrestání, obžaloby, trestního řízení, zastavovacího usnesení, nálezu o námitkách proti obžalobě a rozsudku jest tudíž bezvýjimečně jen určitý skutek určitého jednotlivce a totožnost skutku není rušena přibytím neb odpadnutím některých jeho skutkových složek, třebaže se tím mění jeho právní kvalifikace. Tím méně mění se totožnost toho, co jest obžalobcem stíháno, tím, že obžalobce dává témuž skutku zdůrazňováním různých jeho složek jinou právní kvalifikaci, ani tím, že různé rozsudky shledávají ve stíhaném skutku (přihlízejíce toliko k některé ze všech jeho právních kvalifikací) různé trestné činy, nebo že soudce, který rozhodl o stíhaném skutku prvním pravoplatným rozsudkem, podřadil skutek jen pod jeden z několika zákonů, k němu se vztahujících, protože nepoznal nebo nesprávně popřel, že skutek zakládá i jiný, po případě těžší čin trestný. Právní omyl rázu posléze uvedeného, v prvním o věci vynesném rozsudku se udavší, bylo by lze napravití zavedením nového trestního řízení výhradně za předpokladů Šu 363 čís. 4 tr. ř., jichž ale zde není, rovněž jako tu není předpokladů druhého odstavce Šu 475 tr. ř. Proto nezáleží na tom, že ono trestní oznámení obsahuje nejen skutkovou podstatu Šu 23 tisk. zák., nýbrž i skutkovou podstatu přečinu podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochr. rep. a že onen přestupek není totožným s tímto přečinem, ani na tom, že okresní soud vyřídil oznámení pouze jako soud tiskový, ve kteréžto vlastnosti nemohl (budiž mimochodem podotčeno) nedbatí ani obsahu letáků, jež naopak musel přezkoumati za účelem posouzení, nejde-li o výjimku z příkazu prvního odst. Šu 23 tisk. zák. v posledním odst. tohoto Šu stanovenou. Rozhodným jest, že předmětem rozsudku okresního soudu bylo rozšiřování letáků stěžovateli, o které jde, bezprostředně před volbou obecního zastupitelství š-ckého po této obci, a že právo veřejného obžalobce, tento skutek stíhati, pominulo tím, že se tento skutek stal předmětem rozsudku okresního soudu a tento rozsudek vešel v moc práva, jelikož veřejný obžalobce nezjednal nápravu ani podáním odvolání, ani návrhem podle druhého odst. Šu 475 tr. ř., k němuž ovšem dojiti nemohlo, protože se i obvinění odvolání vzdali. Vracel-li se veřejný obžalobce k tomuto skutku ještě jednou, byť s hlediska Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, tedy s jiného právního hlediska, než kterému zjednal průchod rozsudkem okresního soudu, uplatňoval tím stíhací právo, jež již vyčerpal a spotřeboval, a bylo na vrchním zemském soudě, by k námitkám obžalovaných podle Šu 213 čís. 3 tr. ř. vyslovil, že se obžalobě místa nedává a řízení zastavuje. Vrchní zemský soud sice tak neučinil, avšak nesprávný názor, jímž se řídil, nebyl podle zásad Šu 219 tr. ř. nikterak na závalu, by nalézací soud znova uvažoval o námitce věci pravoplatně rozsouzené a zjednal průchod zásadě trestního řádu, nálezem o námitkách porušené. Neučinil-li tak, ale uznal-li stěžovatele vinnými pro týž skutek, pro který byli pravoplatně souzeni již jiným soudem, spočívá i jeho výrok na nesprávném použití zákona co do otázky, jsou-li tu skutečnosti, které vylučují

stíhání skutku obžalobou stíhaného. Bylo proto, aniž třeba zabývat se ostatními vývody stížnosti, rozsudek první stolice z důvodu čís. 9 písm. b) Šu 281 tr. ř. zrušiti a, ježto skutečnosti, námitku stížnosti opodstatňující, vyplývají ze spisů, stěžovatele z obžaloby zprostiti.

Čís. 2286.

Ustanovení Šu 486 c), druhý odstavec tr. zák. týká se i toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce.

I podmíněné odsouzení přetrhuje promlčení (§§y 229 d), 531 c) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. února 1926, Zm I 778/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 26. září 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 486 čís. 1 a 2 a Šu 486 c) odstavec druhý tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska hmotněprávního zmatku čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. uplatňuje stěžovatel, že ustanovení druhého odstavce Šu 486 c) tr. zák. o trestní zodpovědnosti toho, kdo obchod samostatně vede, lze užití pouze tenkrát, je-li dlužníkem společnost, společenstvo nebo spolek, nikoliv, jde-li o firmu kupce jednotlivce jako v projednávaném případě; to prý vyplývá z doslovu druhého odstavce: »Spáchá-li v uvedených případech čin atd. . . .« Zmateční stížnost jest na omylu. Ze srovnání prvního a druhého odstavce Šu 486 c) tr. zák. plyne nade veškeru pochybnost, že slovy »v uvedených případech« v druhém odstavci poukazuje zákon na případy uvedené v prvním odstavci, totiž na všechny případy, zmíněné v §§ech 485, 486, 486 a), 486 b) tr. zák., bez ohledu na to, kdo je v nich dlužníkem, zda společnost, společenstvo, spolek, či jednotlivce. Že při ustanovení druhého odstavce Šu 486 c) tr. zák. má zákon na mysli především podnikatele jednotlivce, vyplývá z jeho účelu, ježto zákon chce tu zabrániti, by se majitel podniku nezbavil osobní trestní zodpovědnosti ustanovením nastrčených lidí svými zástupci, a proto nařizuje výslovně, že zodpovědnost majitele podniku trvá platně vedle samostatné zodpovědnosti těch, kdož obchodní podniky vedou.

Podle čís. 9 b) Šu 281 tr. ř. namítá stěžovatel, že jeho trestný čin pominul promlčením. Rozsudek se sice otázkou promlčení nezabývá, takže není zákonného podkladu pro uplatňování tohoto zmatku. Poněvadž však dlužno k případnému promlčení přihlížeti z moci úřední, budíž uvedeno, že čin byl spáchán v roce 1923, a že byl obžalovaný oběslán k zodpovědnému výsledku jako obviněný teprve 16. ledna 1925, tedy po uplynutí doby delší jednoho roku, kdy i nejdelší promlčecí lhůta Šu 532 tr. zák. již uplynula. Poněvadž však ze spisů vychází na jevo, že